

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Δὲν εἶχε πλέον ἐπιδερμίδα, δὲν εἶχε πλέον ὀφθαλμούς, ὁ λαϊμός του δὲν ἦτο πλέον ἢ ὅστων αἱματωμένον, ἡ κεφαλὴ του ἦτο κόσκιον, αἱ πτέρυγες, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον παρὰ τρία ἢ τέσσαρα πτερὰ, ἐσύροντο ὡς δύο ράκη. Ἐφαίνετο ἀδύνατον πῶς ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἡδύνατο νὰ ζῇ καὶ νὰ περιπατῇ. Δὲν εἶχε πλέον σχῆμα. Καὶ ὅμως ἐκεῖνο τὸ λείψανον, ἐκεῖνο τὸ τέρας, ἐκεῖνος ὁ αἰμόφυρτος σκελετός, ἡμύνητο ἀκόμη, ἐμάχετο εἰς τὸ σκότος, ἀνοίγων τὰ ὑπόλοιπα τῶν πτερύγων, ἐκτείνων τὸν λιπόσαρκον λαϊμόν, κινῶν τὸ γυμνὸν κρανίον τυχαίως ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ὡς νεογέννητον κουνάριον.

Ἦτο συχαμένος καὶ φρικώδης· ἐγὼ ἡμιέκλειον τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ τὸν βλέπω συγκεχυμένως. Καὶ ὁ δῆμιος ἐξηκολούθει νὰ πληττῇ τὰ τραύματα, νὰ τρυπᾷ τοὺς ὀφθαλμούς, νὰ κτυπᾷ ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ κρανίου. Δὲν ἦτο πλέον μάχη, ἦτο καταφάγωμα.

Ἐνόμιζες ὅτι ἤθελε νὰ τὸν διαμελίσῃ, χωρὶς νὰ τὸν φονεύσῃ.

Ἐνίοτε, ὅταν τὸ θῦμα ἔμενεν ἀκίνητον, ἔκυπτε νὰ τὸ παρατηρήσῃ μετὰ προσοχῆς ἀνατόμου. Ἄλλοτε ἀπεμακρύνετο καὶ τὸ παρτήρει ἄνωθεν μὲ ἀδιαφορίαν. Ἐπειτα ἐπέπιπτε πάλιν κατ' αὐτοῦ μὲ ἀπληστίαν, τὸν ἐπληττε, τὸν ἐπλήγνε, τὸν ἐσχίζε μὲ περισσότερὰν δύναμιν ἢ πρὶν.

Ἐπὶ τέλους ὁ ψυχορραγῶν, σταματήσας αἰφνιδίως, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν ὡς νὰ κατελήρθη ὑπὸ ὕπνου, καὶ ὁ δῆμιος ἔστη παρατηρῶν αὐτὸν προσεκτικῶς.

Τότε αἱ φωναὶ ἐδιπλασιάσθησαν· δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ στοιχηματίσουν ἐπὶ τῶν σπασμῶν τῆς ἀγωνίας, ἐστοιχηματίζον ἐπὶ τῶν συμπτωμάτων τοῦ θανάτου.

— Πέντε τάλληρα ὅτι δὲν θὰ σηκώσῃ πλέον τὸ κεφάλι!

— Δύο τάλληρα ὅτι θὰ τὸ σηκώσῃ!

— Τρία τάλληρα ὅτι θὰ τὸ σηκώσῃ δύο φορές!

— Πάει!

— Πάει!

Ὁ ψυχορραγῶν πετεινὸς ἤγειρε σιγὰ-σιγὰ τὴν κεφαλὴν. Ὁ δῆμιος τῷ κατέφερεν ἀμέσως βροχὴν κτυπημάτων. Αἱ κραυγαὶ ἤρχισαν ἐκ νέου.

Τὸ θῦμα ἔκαμε πάλιν ἐλαφρὰν κίνησιν, ἄλλο κτύπημα. Ἐκινήθη πάλιν, νέον κτύπημα. Ἐξῆλθε τοῦ στόματός του αἷμα, ἐκλονήθη καὶ ἔπεσεν.

Ὁ θάλιος νικητὴς ἤρχισε νὰ ψάλλῃ.

Ἦλθεν εἰς ὑπερήτης καὶ τοὺς παρέλαβεν ἀμποτέρους.

Πάντες οἱ θεαταὶ ἠγέρθησαν καὶ ἤρχισε θορυβώδης συνομιλία.

Οἱ νικηταὶ ἐγέλων σατανικῶς, οἱ ἡττημένοι ἐβλασφῆμουν, καὶ οὗτοι δὲ καὶ ἐκεῖνοι συνεζήτουν περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῶν πετεινῶν καὶ τῶν συμβάντων τῆς πάλης:

— Καλὴ μάχη!

— Καλοὶ οἱ πετεινοί!

— Οἱ πετεινοὶ δὲν εἶνε καλοί.

— Δὲν ἤξιζον τίποτε!

— Δὲν ἐνοεῖς διόλου.

— Καλοί;

— Κακοί!

— Sentarse caballeros! (καθήσατε, κύριοι,) ἀνέκραξεν ὁ πρόεδρος.

Ὅλοι ἐκάθησαν καὶ ἤρχισε δεύτερος ἀγών.

Ἐρριψα ἔν βλέμμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ἀνεχώρησα.

Τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; Τὸ θέαμα ἐκεῖνο μοὶ ἐπροξένησε περισσότερὰν φρίκην ἀπὸ τὴν πρώτην ταυρομαχίαν.

Δὲν εἶχον ἰδέαν τόσῃ σκληρᾶς ἀγριότητος. Δὲν ἐπίστευον προτοῦ νὰ ἴδω, ὅτι ἐν ζῶον, ἀφοῦ κατέστησεν ἀνίκανον ἐν ἄλλο, ἡδύνατο νὰ τὸ βασανίσῃ, νὰ τὸ τυραννῇ, νὰ τὸ σπαράττῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὴν μανίαν τοῦ μίσους καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἐκδικήσεως.

Δὲν ἐπίστευον ὅτι ἡ ὀργὴ ἐνὸς ζώου ἡδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ παριστᾷ τὸν χαρακτήρα τῆς πλέον μανιώδους ἀνθρωπίνης κακίας.

Σήμερον ἀκόμη, — καὶ παρήλθε τόσος χρόνος, — ὁσάκις ἐνθυμούμαι τὸ θέαμα ἐκεῖνο, στρέφω ἀκουσίως μου ἄλλοθι τὴν κεφαλὴν, ὡς νὰ ἤθελον νὰ ἀποφύγω τὸ φρικῶδες θέαμα τοῦ ψυχορραγοῦντος πετεινοῦ. Πάντοτε δέ, ὁσάκις θέτω τὰς χεῖρας ἐπὶ κιγκλίδων, χαμηλώνω τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ τὴν ἰδέαν νὰ ἴδω τὸ ἔδαφος μεστὸν αἵματος καὶ πτερῶν.

Ἐάν ποτε ὑπάγετε εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀκολουθήσατε τὴν συμβουλὴν μου: Ἀρκεσθῆτε εἰς τοὺς ταύρους.

Τὸ μοναστήριον τοῦ Ἑσκουριαλίου.

Πρὶν ἀναχωρήσω διὰ τὴν Ἀνδαλουσίαν, μετέβην νὰ ἴδω τὸ περίφημον μοναστήριον τοῦ Ἑσκουριαλίου, τὸν Λεβιάθαντα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, τὸ ὁδοὸν θαῦμα τοῦ κόσμου, τὸν μεγαλειότερον ἐκ γρανίτου σωρὸν, ὁποῖος ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐὰν θέλετε ἄλλας πομπώδεις ὀνομασίας, φαντασθῆτε τοιαύτας, διότι δὲν ὑπάρχει καμμία, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἐφημέροσθη εἰσέτι ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀνεχώρησα ἐκ Μαδρίτης λίαν πρωΐ. Τὸ χωρίον Ἑσκουριαλίον, ἐκ τοῦ ὑπολοίπου ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν τὸ μοναστήριον, κεῖται ὀκτὼ λεύγας μακρὰν τῆς πόλεως, εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Γουαδαρραμα, ἡ δὲ ὁδὸς διασχίζει ξηρὸν καὶ ἔρημον πεδιάδα, τῆς ὁποίας ὁ ὀρίζων κλείεται ὑπὸ χιονοσκεπῶν ὄρεων.

Ὅταν ἔφθασα εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἑσκουριαλίου, ἔπιπτε πυκνὴ καὶ ψυχρὰ βροχὴ προξενουσα ρίγη.

Ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ μέχρι τοῦ χωρίου ὑπάρχει ἡμίσεος μιλίου ἀπόστασις ἀνωφερῆς. Ἀνῆλθον ἐπὶ τινος λεωφορείου καὶ μετὰ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας κατήλθον ἐπὶ τινος ὁδοῦ ἐρημικῆς. Ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ὑπάρχει τὸ μοναστήριον, δεξιὰ αἱ οἰκίαι τοῦ χωρίου καὶ εἰς τὸ βάθος τὸ ὄρος.

Ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἐννοεῖ τις τίποτε. Νομίζει ὅτι θὰ ἴδῃ κτίριον καὶ βλέπει πόλιν. Δὲν εἰξεύρει ἐὰν εὕρσκειται ἤδη ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου ἡ εἶνε ἀκόμη ἔξω. Πανταχόθεν βλέπει τοίχους. Προχωρεῖ ὀλίγον καὶ εὕρσκειται ἐπὶ τινος πλατείας. Παρατηρεῖ περίξ καὶ βλέπει ὁδούς.

Ἀκόμη δὲν εἶχομεν εἰσελθεῖ καὶ μᾶς περικυκλόνει ἤδη τὸ μοναστήριον, καὶ ἐχάσαμεν τὸν μπουσουλαν, καὶ δὲν εἰξεύρομεν πλέον πόθεν νὰ στραφῶμεν.

Τὸ πρῶτον συναίσθημα εἶνε μελαγχολικόν. Ὅλον τὸ οἰκοδόμημα εἶνε ἐκ λίθου χρώματος γαιώδους μὲ γραμμὰς λευκὰς μεταξὺ λίθου καὶ λίθου. Αἱ στέγαι εἶνε κεκαλυμμέναι μὲ πλάκας μολυβδίνους. Φαίνεται ὡς νὰ εἶνε καμωμένον ἀπὸ χῶμα. Οἱ τοῖχοι εἶνε ὑψηλότατοι καὶ γυμνοί

ἔχουν δὲ πληθὺν παραθύρων, τὰ ὅποια φαίνονται ὡς τοξότιδες.

Δύναται τις νὰ τὸ ἐκλάβῃ μᾶλλον ὡς εἰρκτὸς ἢ ὡς μοναστήριον.

Πανταχοῦ βλέπει τις ἐκεῖνο τὸ βαθύ, τὸ πένθιμον χρῶμα, οὐδαμοῦ δὲ ψυχὴν ζῶσαν. Σιγὴ ἐγκαταλελειμμένου φρουρίου βασιλεύει ἐν αὐτῷ. Πέραν τῶν μελανῶν στεγῶν φαίνεται τὸ μαῦρον ὄρος, τὸ ὅποτον νομίζεις ὅτι κρέμαται ἐπὶ τοῦ κτιρίου καὶ τὸ ὅποτον τῷ προσδίδει ὄψιν μυτητριῶδους ἐρημίας.

Ὁ τόπος, τὰ σχήματα, τὰ χρώματα, τὰ πάντα φαίνεται ὅτι ἐξελέγησαν παρὰ τοῦ ἀνεγείραντος τὸ οἰκοδόμημα μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ παράσχω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων θέαμα μελαγχολικὸν καὶ μεγαλοπρεπές.

Πρὶν εἰσελθετε, ἔχετε ἀπολέσει τὴν παιδριότητά σας. Δὲν μειδιάτε πλέον. Σκέπτεσθε.

Σταματᾶτε εἰς τὰς πύλας τοῦ Ἑσκουριαλίου μετ' εἰδός τι τρόμου, ὅπως εἰς τὰς πύλας κενῆς πόλεως.

Νομίζετε ὅτι ἐὰν ὁ τρόμος τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἡδύνατο ἀκόμη νὰ βασιλεύῃ εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ κόσμου, θὰ ἐβασίλευε μεταξὺ τῶν τοίχων ἐκείνων.

Νομίζετε ὅτι ἐκεῖ μέσα θὰ ἴδετε τὰ τελευταῖα ἔχνη καὶ θὰ ἀκούσετε τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἡχώ.

Πάντες εἰξεύρουν ὅτι ὁ ναὸς καὶ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἑσκουριαλίου ἰδρύθησαν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β', μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἁγίου Κουϊντίνου, πρὸς ἐκπλήρωσιν ἱερᾶς ὑπόσχσεως, δοθείσης πρὸς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον, διαρκούσης τῆς πολιορκίας, καθ' ἣν οἱ πολιορκούμενοι ἤναγκάσθησαν νὰ κανονοβολήσωσιν ἐκκλησίαν τινὰ, τιμωμένην ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ.

[Ἔπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

JEHAN SOUDAN

Ο ΚΙΝΕΖΟΣ ΜΟΥ

Διήγημα Ἀμερικανικόν.

Ὁ Μπούγκ Λούγκ ἦτο ὁ Κινέζος μου — ὅχι ὅτι ἦτο ἀποκλειστικὴ μου ἰδιοκτησία, ἀλλὰ τὸν εἶχον ἀνακαλύψει, ὡς ὁ Χριστόφορος Κολόμβος τὴν Ἀμερικὴν.

Ἦτο βροχερὰ ἡμέρα Νοεμβρίου. Εἶχε παρέλθει τὸ μεσονύκτιον ἐπέστρεφον εἰς τὴν ἐστίαν μου διὰ τῶν σκοτεινῶν καὶ ἐρήμων ὁδῶν τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἐμπροσθέν μου παρετήρησα φῶς ἀντανάκλων τὴν ὑποκίτρινον τοῦ λάμπιν ἐπὶ τοῦ πλατέος πεζοδρομίου.

Ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζον, εἰς αὐτὸ τὸ μὴ σβεσθὲν ἀκόμη φῶς εὐρισκόν τι τὸ μονῆρες, τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ τοῦτο μοι ἐνέπνευσε πόθον αἰφνιδίου τοῦ νὰ ἴδω τὸν ἐπίμονον ἐργάτην τὸν ἐξακολουθοῦντα νὰ ἐργάζεται, ὅτε ἡ συνοικία ὅλη ἀνεπαύετο.

Εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ φωτεινοῦ κύκλου.

Ἡ βροχὴ βαθμηδὸν ἐνεδυναμοῦτο. Ἡ λάμπις ἐπήγαγεν ἀπὸ τίνος μικροῦ ἐργαστηρίου. Προσεκόλλησα τὴν ρίνα μου ἐπὶ τῆς ὕελου καὶ παρετήρησα : τὸν Μπούγκ Λούγκ.

Ἡ εἰκὼν οὐδέποτε θὰ ἐξαλειφθῇ τῆς μνήμης μου : Φορῶν τὴν ἐκ κυανοῦ ὑφάσματος κωμικὴν του ἐσθῆτα, μετὰ τὴν μακράν του μαύρην πλεξίδα κατὰ μῆκος τῆς ράχews του, μετὰ τὰς σιτοχρόους παρειάς του ἐξογκωμένας, ἐκ τοῦ πληροῦντος αὐτὰς ὕδατος (1), ἐπλυνεν ἐν τάχει ἀσπρό-

ρουχα διὰ τῶν δύο τοῦ ἀσάρκων χειρῶν. Ἀλλόκοτον τὸ θέαμα !

Ἀκριβῶς, ἐν ἡ στιγμῇ ἔρριπτον βλέμμα περιεργον ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου, ὁ Μπούγκ Λούγκ ἔβρεχε διὰ τοῦ στόματός του σωρὸν ὑποκαμίσων. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, σταγόνες βροχῆς ἔσταξαν ἀπὸ τῆς ὀμβρέλλας εἰς τὸν τράχηλόν μου, καὶ ἰδέα αἴφνης μοι ἐπήλθεν ἀνατολικῆς τινος μαγγανείας τοῦ Μογγόλου ἐπ' ἐμοῦ.

— Οὐδέποτε εἶχον ἴδει κινέζον γναφεὰ ἐκτελοῦντα τὸ ἔργον του. Ἐν μέσῳ τοῦ μυστηρίου τῆς νυκτός, τὸ θέαμα μοι ἐφάνη περαδοξότατον...

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Μπούγκ Λούγκ, ἔκαμα ἄλλην τοιαύτην ἐντὸς τοῦ ἱματιοφυλακίου μου, εὗρον δηλαδὴ σωρὸν ἀσπρορρούχων προωρισμένων διὰ τὴν πλύντριαν.

Ἰδέα τις μοι ἐπήλθε :

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης θὰ πλύνω τ' ἀσπρόρρουχά μου, διὰ τοῦ συστήματος τοῦ κινέζου, ἐν μέσῳ τοῦ μυστηρίου τῆς νυκτός, καὶ θὰ καλλιεργήσω τὴν γνωριμίαν τοῦ Μπούγκ Λούγκ.

Κατεσκεύασα μέγα δέμα τὸ ὅποτον ἔθηκα ἐντὸς σακιδίου, καὶ κατηυθύνθην πρὸς τὸ πλυντήριο πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ὁποίου ἐταλαντεύετο ἐπιγραφή φέρουσα ἐρυθροῖς γράμμασι τὰ ἑξῆς :

ΜΠΟΥΓΚ ΛΟΥΓΚ

Πλυντήριον.

Εἰσῆλθον. Ὁ Μπούγκ Λούγκ ἐπλυνεν. Αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος αἰώνιως ἔπλυνε.

— Καλημέρα κύριε Λούγκ ! εἶπον εἰσερχόμενος.

Ὁ Λούγκ ἐστράφη πρὸς με ἐπιδεικνύων δύο παρειάς ἐξογκωμένας ὡς θυλάκια δημοτικοῦ συμβούλου (1). Οἱ δύο τοῦ ἀμυγδαλωτοῦ ὀφθαλμοὶ, ἐφαίνοντο θέλοντες νὰ βυθισθῶσιν ἐντὸς τῆς ρινός του, καὶ τὸ ὑπερμέγεθες μέτωπόν του μοι ἐφάνη λεῖον ὡς ὁ φλοιὸς ὑδροπέποντος.

— Καλημέρα κύριε Λούγκ. Φέρνω σ' αὐτὸν τὸν σάκκο ἀσπρόρρουχα διὰ σὰς.

— Θέλει πουκάμισα ; ἠρώτησε δι' ὀλίγων ὁ κινέζος, δίχως νὰ μετακινήθῃ, ἐνῷ ἐδίπλωνεν ἐν ἱμάτιον μετὰ τὴν ταχύτητα, ὥστε δὲν ἐπρόφθασα νὰ ἴδω ἂν ἦτο ὑποκάμισον ἢ ἄλλο τι ἀντικείμενον.

— Ἀκριβῶς, Λούγκ. Ἐχει καὶ κολλάρα, καὶ μανικέτια. Θέλω νὰ δοκιμάσω τὸ σύστημά σου, διὰ νὰ κάμω τὴν σύγκρισιν. Ἄν μοῦ ἀρέσει θὰ γίνω πελάτης σου.

Ὁ Μπούγκ Λούγκ ἔδραξε μεγάλην λεκάνην, πλήρη ὕδατος. Ἐπλήρωσεν ὕδατος τὸ στόμα του ἐξ αὐτῆς, καί, στρέψας μοι τὴν ράχιν, ἐπανήρχισε τὸ ἰδιόρρυθμον ἔργον τοῦ μοσχεύματος.

Μόλις ἐπρόφθασα ν' ἀποτελειώσω τὴν ἐξήγησίν μου, καὶ ὁ Μπούγκ Λούγκ ἦτο ἤδη ἐν τῇ πλήρει ἐξασκῆσει τοῦ ἔργου του, ἐφαίνετο ὀλοτελῶς λησμονήσας με.

Παρετήρουν ἐν σιγῇ μετὰ περιεργείας εὐεξηγητήτου, τὰς ταχείας κινήσεις τοῦ σιδήρου, ὅστις διεδέχετο τὸ κατὰ-βρεγμα, καὶ ἐμελέτων προσεκτικῶς τὴν μετὰ μοναδικῆς ταχύτητος καὶ κανονικότητας ἀνάβασιν καὶ κατὰβασιν τῶν ἀγκῶνων.

Ἡ πρὸς τὸν Μπούγκ Λούγκ γνωριμία μου ἐβλεπον ὅτι δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ. Ἠννόησα ὅτι ἔπρεπε ἡ φιλία μας νὰ ἡυρύνετο.

— Κύριε Λούγκ !

Ὁ Λούγκ ἐστράφη πρὸς με, ὡς ἐν ἀρχῇ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἀδιαφορίας.

— Λέγω, κύριε Λούγκ, ὅτι θὰ ἔλθω...

— Νὰ πάρῃ κολλάρα ; εἶπεν ἀπλῶς ὁ Κινέζος.

Καὶ ἐπλήρωσε πάλιν τὸ στόμα με τέταρτον λίτρος, ἐκ

(1) Πολλοὶ τῶν πολιτευομένων ἐν Ἀμερικῇ ᾔφημιζονται διὰ τὰ κατα-
χρήσεις των.

(1) Ὅλοι σχεδὸν οἱ κινέζοι οἱ κατοικοῦντες τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Ἀμερικῆς μετέρχονται τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πλύντου. Ἀντὶ νὰ μιμῶνται τὸ παράδειγμα τῶν πλυντριῶν τῆς Εὐρώπης, διαβρέχουσι τ' ἀσπρόρρουχα δι' ὕδατος μετὰ τὸ στόμα των. Εἶνε ἐν τούτοις δεξιότατοι ἐν τῷ ἔργῳ των καὶ οὐδεμία Ἀμερικανὴ πλύντρια θὰ ἡδύνατο νὰ ἡμιλλάτο πρὸς αὐτοὺς.